

Коли розум спить
Наталія Лавленцева

Хтось потребує багатослів'я та великих літературних форм, аби донести до читача свої думки. А комусь достатньо однієї сторінки оповідання, аби перевернути ваше уявлення про світ. Саме до таких авторів належить талановита письменниця Наталія Лавленцева. Чи знаєте ви, що коту набагато простіше стати дзен-буддистом, аніж людині? Невже собачий погляд на світ відкриє нам власні потаємні думки? Та звідки взялося в людства одвічне прагнення безсмертя, і на що ми готові заради цього бажання? Зазирніть у несподіване потойбіччя разом з ошелешеним героєм, та пориньте у дивну подорож стежкою підсвідомості. У той час, коли розум спить...

Наталія Лавленцева

Коли розум спить

Ділися своїми знаннями.

Це шлях до безсмертя.

Далай-Лама

Уманчанин Степан Поприхата поспішав додому зануреним у ніч Софіївським парком. Повертався від свого друга Сашка, до якого забіг після роботи, аби відзначити народження Сашкового онука. У сорок з лишком – отакий подаруночок від старшого сина. Зробив дідом.

– От, Степане, сиджу я тут з тобою, ім, п'ю. Завтра йду на роботу. А потім до сина зайду – а в нього дитятко мале в хаті. Моя кровиночка теж.

Сашко показував своїми дебелими, просмаленими мазутом авторемонтної майстерні руками, яка ж оце мала нова душа оселилася у світі. І продовжував жестикулювати, дедалі ширше й ширше розводячи руки з розчепіреними пальцями.

– Усе крихітне, вушка маленькі, очки, маленькі рученятками діда за носа вхопить. Наче така дрібнота – а от скажи... От скажи, Степане! Кому я на всій землі ще треба, як не оцій

дрібноті? Хто буде слухати мої дурні байки про риболовлю, кому я рогатку з горіха вистругаю, на велосипеді їздити навчу – і хто потім згадає про мене? Що жив такий собі дід Сашко, і без нього світ уже був би не такий. Цілий світ, розумієш! Був би не такий! – засмаглі руки розкинулися якнайширше, охоплюючи невидимий повітряний шар.

– Коли потім? – поклавши виделку на заставлений недоїденими голубцями й варениками стіл, витріщився Поприхата.

– Ну потім... Коли вже не стане мене. Й життя мого, нікому не потрібного. Чи ти думаєш – ми вічні?

– Та що ти верзеш! Що ти вигадав, їй-богу! Як так – нікому не потрібного? А я?

– О! Ти! – розсміявся друзяка. – За тебе!

– Ну давай.

Дзинь.

– Ти закусуй, закусуй. Он Маруха моя скільки наготувала. Аби лиш нам з тобою не за голими чарками сидіти. Салко копчене бери, сам коптив.

– Ага. Йти вже мені треба, бо на роботу завтра.

– О! За роботу!

Дзинь.

– І на коня!

– На коня...

Дзинь.

– Ти як добиратимешся? Може, таксі викликати?

– Та навіщо воно. Зараз вийду до зупинки, спіймаю щось. Не проблема.

* * *

Холодне нічне повітря пізньої осені не пахне нічим. Вже опало і перепріло листя, забравши із собою гіркувато-горіхові аромати з терпким присмаком диму спалених

листопадів. Останні айстри й чорнобривці давно відцвіли, спалахнувши жовтогарячими поцілунками сонця наостанок. Чомусь останні квіти року завжди жовтогарячі. Наче охолола земля прагне увібрати в себе останні краплини сонця, аби подарувати їх людям – на прощання, до наступних сонячних днів. Завмерле гілля більше не шумить і не перешіптується з вітром, бо немає чим. Дивна пора завершення і пустоти, коли увесь світ ніби чекає на щось. Те, що впаде з неба і змінить все навкруги: і колір, і настрій, і присмак повітря.

Зовсім скоро. Ось-ось.

Машин і людей немає. Софіївська Слобідка – тиха околиця Умані з одноповерховими хатинками й акуратними двориками за щільними парканами, де влітку буяють півонії та жоржини поруч з огірками й помідорами. Осінь засипає двори волоськими горіхами, а зима – вкриває снігом і тишею. Десь позаду догоряв крихітний вогник Сашкової цигарки, яку той запалив, проводжаючи старого друга до хвіртки. Тут так заведено – проводжати гостей до самої хвіртки, і ще довго стояти, час від часу махаючи рукою, аж поки ті не пропадуть за рогом, минувши старе слобідське кладовище ліворуч.

Ось і Степанів силует розчинився у прохолодній темряві.

Чекати на зупинці автобуса мабуть, не мало сенсу. Хіба що останній ще не пройшов, або якійсь міжміський підбере. Викликати таксі? Еге ж. Мобільник розрядився, розірвавши тонкий зв'язок із цивілізованим світом диспетчерів таксі, а з ними – родичів та знайомих. Ловити попутку не хотілося.

Взагалі чомусь не хотілося занурюватися у світло цивілізації. А хотілося чорного неба, повітря, яке не пахне нічим, і пустої безлюдної дороги.

З провулку виходиш одразу до широких воріт. За ними – ліщинова алея, пара корпусів сільськогосподарської академії, а тоді вже й старі ковані ворота до самісінького парку.

Боягузом Степан ніколи не був, а зайва чарчина оковитої приспала здоровий глузд та погнала навпростець, в обхід автобусних маршрутів, кривими парковими стежками, що за кілька кроків губилися у чорному чагарнику. І якби не перші осінні сніжинки, що густо лягали на холодну землю, витягали з мороку й клали під ноги ті стежки – можна було б і зовсім заблукати у величезному парку, в якому зроду не було ліхтарів.

Онук... Наче живий слід людини на Землі. Той, хто житиме, коли тебе вже не стане... Чи житиме в ньому якась твоя часточка? Хоч щось?! Якось дивно було думати про це. Та слова старого друзяки досі товпилися в голові, й зовсім не хотіли замовкати. Наче їм було дуже потрібно от саме зараз шурхотіти звивинами Степанового мозку, приводячи свого нового хазяїна у стан незвичної задумливості. Думки, що збивали з пантелику, навіювала і безлюдна дорога в темряві, коли жовто-бліде світло вуличних ліхтарів залишилося позаду.

Парк цей, з його фонтанами, статуями і колонами височених дерев, двісті років тому збудував польський магнат Станіслав Потоцький на честь коханої дружини Софії. Чим прославив на віки себе, її, а заодно – і невеличке українське містечко Умань, у якому й провів усе своє сорокап'ятирічне життя-буття Степан Поприхата. І хоча ковані паркові ворота вночі зачинялися, Степан, як справжній уманчанин, знав кілька потаємних входів-виходів.

Ледь чутне рипіння снігу під ногами порушувало незвичну для міського жителя тишу. До найближчої дороги, як і до найближчої оселі, було не менше кілометра.

Треба сказати, що кожен куточок Софіївки пронизаний древніми міфами, легендами та дивними історичними фактами. Екскурсоводи знають їх безліч, і слухати ті оповідки можна годинами, блукаючи між водоспадами, гротами й білосніжними статуями давньогрецьких богів.

З мороку виринав колодязь із решіткою, під яким спочивала підземна ріка Стікс. Щодня нею катали туристів, яким кортіло перебратися з цього світу на той і назад під кормилом міфічного Харона. Та Степан за все своє життя так і не наважився сісти у той човен. Підземелля, навіть парково-міфологічні, навіювали на нього якесь тоскне відчуття самотності. Ніби відкривалась така ниюча пуста в грудях, яку ніщо не могло заповнити – а вона сама тягла і тягла вглиб своєї чорноти душу. Чи що там іще, що в людини є...

Степан потупотів ногами, аби струсити налиплий на черевики мокрий сніг. Обійшов ще один колодязь білою стежкою, що пірнала в чагарники. Спустився сходинками до Нижнього ставу, на якому перший млявий морозець ще не встиг викувати кригу, та й пішов уздовж берега.

І тут йому відкрилося дивне, не бачене ніколи видовище.

Ставок, що лежав у низині, в оточенні навислих дерев, скидався на густу чорнильну пляму. Вгорі блідим оком вгадувався повний місяць. Із запорошеної височини, ніби граючись у примарному світлі, мчали донизу крихітні білі пушинки – без ліку, безтурботними легкими зграйками. Летіли й летіли... Торкнувшись гладкої поверхні, вони миттєво розчинялися у ставкових чорнилах. Чорне водяне плесо спокійно й велично поглинало мільйони схожих одна на одну сніжинок, залишаючись незмінним серед білої метушні. Бліде мереживо, що поволі спадало з неба, враз обривалося, і починалася чорна пустота.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию
(http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=22650242&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.